NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 976/1999,

annettu 29 päivänä huhtikuuta 1999,

demokratian ja oikeusvaltion kehittämisen ja lujittamisen sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen yleistavoitetta kolmansissa maissa yhteisön yhteistyöpolitiikan puitteissa edistävien yhteisön toimien, jotka ovat muita kuin kehitysyhteistyötoimia, täytäntöönpanoa koskevista vaatimuksista

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 235 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ([1]),

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ([2]),

sekä katsoo, että

(1) olisi vahvistettava yksityiskohtaiset säännöt, joita noudatetaan pantaessa täytäntöön yhteisön toimia, jotka ovat muita kuin kehitysyhteistyötoimia ja joilla yhteisön kolmansissa maissa noudattaman yhteistyöpolitiikan mukaisesti edistetään demokratian ja oikeusvaltion kehittämisen ja lujittamisen sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen yleistavoitteen saavuttamista, kolmansissa maissa,

(2) neuvosto on samaan aikaan tämän asetuksen kanssa 29 päivänä huhtikuuta 1999 antanut neuvoston asetuksen (EY) N:o 975/1999 demokratian ja oikeusvaltion kehittämisen ja lujittamisen sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen yleistavoitetta edistävien kehitysyhteistyötoimien täytäntöönpanoa koskevista vaatimuksista ([3]),

(3) demokratian ja oikeusvaltioperiaatteen kehittämisen ja lujittamisen sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen yleistavoitetta kolmansissa maissa edistävää toimintaa tarvitaan kolmansien maiden kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvien nykyisten ohjelmien puitteissa, mukaan lukien TACIS-, PHARE- ja MEDA-ohjelmat, Bosnia ja Hertsegovinan jälleenrakentamista koskeva asetus sekä Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 235 artiklan nojalla tulevaisuudessa toteutettava tällainen yhteistyö,

(4) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen F artiklan 2 kohdan mukaan Euroopan unioni pitää arvossa yhteisön oikeuden yleisinä periaatteina perusoikeuksia, sellaisina kuin ne taataan ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyssä, Roomassa 4 päivänä marraskuuta 1950 allekirjoitetussa Euroopan yleissopimuksessa ja sellaisina kuin ne ilmenevät jäsenvaltioiden yhteisessä valtiosääntöperinteessä,

(5) yhteisön toiminta ihmisoikeuksien ja demokratian periaatteiden edistämiseksi perustuu ihmisoikeuksien suojelun kansainvälisen järjestelmän kulmakivenä olevien ihmisoikeuksien yleismaailmallisuuden ja jakamattomuuden periaatteiden kunnioittamiseen,

(6) yhteisön toiminta ihmisoikeuksien ja kansanvallan periaatteiden edistämiseksi perustuu ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen, kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen sekä taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen yleisiin periaatteisiin,

(7) yhteisö tunnustaa kaikkien ihmisoikeuksien välisen keskinäisen riippuvuuden; taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen sekä kansalaisoikeuksien ja poliittisten oikeuksien saavuttamisessa tapahtuvan edistyksen on tuettava toisiaan,

(8) kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista olisi pidettävä osana tässä asetuksessa tarkoitettuja ihmisoikeuksia, ottaen myös huomioon vuoden 1949 Geneven yleissopimukset ja niiden vuoden 1977 lisäpöytäkirja, pakolaisten oikeusasemasta Genevessä vuonna 1951 tehty yleissopimus ja vuoden 1948 yleissopimus joukkotuhontana pidettävän rikoksen ehkäisemiseksi ja rankaisemiseksi sekä muut sopimuksiin ja tapaan perustuvat kansainvälisen oikeuden normit,

(9) ihmisoikeuksista, kansanvallasta ja kehityksestä 28 päivänä marraskuuta 1991 annetussa neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden päätöslauselmassa määritellään suuntaviivat, menettelyt ja käytännön toimet, joilla pyritään edistämään kansalaisvapauksia ja poliittisia vapauksia sekä taloudellisia ja sosiaalisia oikeuksia ihmisoikeuksien kunnioittamiseen perustuvan edustuksellisen poliittisen järjestelmän avulla,

([1]) EYVL C 282, 18.9.1997, s. 14.
([2]) Lausunto annettu 14. huhtikuuta 1999 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä)
([3]) Ks. tämän virallisen lehden sivu 1.

(10) Euroopan yhteisön toiminta ihmisoikeuksien ja demokratian periaatteiden edistämiseksi pohjautuu myönteiseen ja rakentavaan suhtautumistapaan, jonka mukaisesti ihmisoikeuksia ja kansanvallan periaatteita pidetään yhteisön ja sen kumppaneiden yhteistä etua koskevina asioina samoin kuin osana vuoropuhelua, josta voi syntyä niiden kunnioittamista edistäviä aloitteita,

(11) tämän myönteisen suhtautumistavan olisi ilmettävä toimina, joilla tuetaan demokratisoitumista, oikeusvaltion lujittamista sekä moniarvoisen ja demokraattisen kansalaisyhteiskunnan kehittämistä, sekä luottamusta lisäävinä toimenpiteinä, joilla pyritään ehkäisemään konflikteja, tukemaan rauhanpyrkimyksiä ja estämään tekojen rankaisematta jäämistä,

(12) tällä alalla kunkin maan hyväksi toteutettavien myönteisten toimien tukemiseen käytettäviä rahoitusvälineitä on käytettävä yhdenmukaisesti maantieteellisiä alueita koskevien ohjelmien kanssa ja ne olisi yhdistettävä muihin kehittämisvälineisiin niiden vaikutuksen ja tehokkuuden mahdollisimman suureksi lisäämiseksi,

(13) on myös tarpeen varmistaa näiden toimien yhdenmukaisuus Euroopan unionin ulkopolitiikan kanssa yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka mukaan lukien,

(14) näissä toimissa on keskityttävä erityisesti syrjittyihin, köyhiin ja vähäosaisiin, lapsiin, naisiin, pakolaisiin, maahanmuuttajiin, vähemmistöihin, kotiseudultaan siirtymään joutuneisiin henkilöihin, alkuperäiskansoihin, vankeihin ja kidutuksen uhreihin,

(15) demokratisoitumiselle ja oikeusvaltion periaatteiden kunnioittamiselle yksilön perusvapauksia kunnioittavansa poliittisessa järjestelmässä annettavalla yhteisön tuella edistetään tavoitteita, jotka sisältyvät yhteisön kumppaneidensa kanssa tekemiin sopimuksiin, joiden nojalla ihmisoikeuksien ja demokratian periaatteiden kunnioittaminen on oleellinen osa osapuolten suhteita,

(16) toiminnan laatu, vaikutus ja jatkuvuus olisi turvattava erityisesti ihmisoikeuksien ja kansanvallan periaatteiden edistämistä koskevilla monivuotisilla ohjelmilla, jotka valmisteltaisiin kumppanuuden hengessä yhdessä kyseisen maan viranomaisten kanssa maan erityistarpeet huomioon ottaen,

(17) tehokkaan ja yhdenmukaisen toiminnan toteuttaminen edellyttää, että ihmisoikeuksien ja kansanvallan periaatteiden edistämiseksi toteutettavien toimien ominaispiirteet otetaan huomioon ottamalla käyttöön joustavia, avoimia ja nopeita tämän alan toimien ja hankkeiden rahoitusta koskevia päätöksentekomenettelyjä,

(18) yhteisön on voitava reagoida nopeasti hätätilanteissa tai erityistilanteissa, jotta voidaan lujittaa ihmisoikeuksien edistämistä ja demokratian periaatteiden kunnioittamista koskevan yhteisön sitoutumisen uskottavuutta ja tehokkuutta maissa, joissa tällaisia tilanteita ilmenee,

(19) erityisesti tukien myöntämis- ja hankkeiden arviointimenettelyissä olisi otettava huomioon yhteisön tämän alan tuen saajien erityispiirteet, erityisesti niiden toiminnan voittoa tavoittelematon luonne, niiden jäsenten, jotka ovat usein vapaaehtoisia, toisinaan vihamielisessä ympäristössä kohtaamat riskit ja niiden omien varojen antamat vähäiset toimintamahdollisuudet,

(20) kansalaisyhteiskunnan kehittymisen on ilmettävä erityisesti uusien toimijoiden syntymisenä ja järjestäytymisenä, ja tältä osin yhteisö voi joutua antamaan tukea saavissa kolmansissa maissa taloudellista apua kumppaneille, jotka eivät voi osoittaa, että niillä on aiempaa kokemusta tällä alalla,

(21) olisi varmistettava, että ihmisoikeuksia ja demokratian periaatteita edistävien hankkeiden rahoitusta koskevat päätökset on tehtävä puolueettomasti ja erottelematta yhteisön tukea saavia elimiä ja tuettujen hankkeiden kohteina olevia henkilöitä tai ryhmiä rodullisten, uskonnollisten, kulttuuristen, sosiaalisten tai etnisten erojen perusteella, sekä etteivät poliittiset näkökohdat ohjaa päätöksentekoa,

(22) olisi vahvistettava menettelyt Euroopan yhteisöjen yleisestä talousarviosta rahoitettavan, ihmisoikeuksien ja kansanvallan periaatteiden edistämiseen myönnettävän avun täytäntöönpanoa ja hallinnointia varten,

(23) näiden toimien täytäntöönpanolla voidaan edistää yhteisön tavoitteiden saavuttamista, ja ettei perustamissopimuksessa ole tämän asetuksen antamiseksi määräystä muista kuin 235 artiklassa tarkoitetuista valtuuksista, ja

(24) tähän asetukseen sisältyy 6 päivänä maaliskuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission julistuksen ([1]) 2 kohdan mukainen rahoitusohje ohjelman koko keston ajaksi, tämän kuitenkaan vaikuttamatta perustamissopimuksessa määriteltyyn budjettivallan käyttäjän toimivaltaan,

ON ANTANUT TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

Tavoitteet

1 artikla

Tämän asetuksen tarkoituksena on vahvistaa yksityiskohtaiset säännöt sellaisten yhteisön toimien täytäntöönpanemiseksi, jotka ovat muita kuin kehitysyhteistyötoimia ja joilla yhteisön kolmansissa maissa noudattamaa yhteistyöpolitiikan mukaisesti edistetään demokratian ja oikeusvaltion kehittämisen ja lujittamisen yleistavoitetta sekä ihmisoikeuksien ja perusvapauksien kunnioittamisen tavoitetta.

Tässä asetuksessa tarkoitetut toimet toteutetaan kolmansien maiden alueella tai niillä on oltava suora yhteys kolmansissa maissa esiintyviin tilanteisiin.

2 artikla

Tässä asetuksessa vahvistetut menettelyt koskevat 3 ja 4 artiklan mukaisilla aloilla kolmansien maiden kanssa tehtävään yhteistyöhön liittyvien nykyisten ohjelmien puitteissa toteutettavia toimia, mukaan lukien TACIS ([2])-, PHARE ([3])- ja MEDA ([4])-ohjelmat sekä Bosnia ja Hertsegovinan jälleenrakentamista koskeva asetus ([5]), samoin kuin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 235 artiklan nojalla täytäntöön pantavia, kolmansien maiden kanssa näillä aloilla tehtävään yhteistyöhön liittyviä tulevia yhteisön toimia, jotka ovat muita kuin kehitysyhteistyötoimia.

3 artikla

Edellä 1 ja 2 artiklan rajoissa ja yhdenmukaisesti Euroopan unionin koko ulkopolitiikan kanssa Euroopan yhteisö antaa teknistä ja taloudellista apuaan toimille, joilla pyritään:

1) edistämään ja puolustamaan ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ja muissa demokratian ja oikeusvaltion kehittämistä ja lujittamista koskevissa kansainvälisissä asiakirjoissa esitettyjä ihmisoikeuksia ja perusvapauksia ja erityisesti:

   a) edistämään ja suojelemaan kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia;

   b) edistämään ja suojelemaan taloudellisia, sosiaalisia ja kulttuuriin liittyviä oikeuksia;

   c) edistämään ja suojelemaan syrjittyjen, köyhien ja vähäosaisten ihmisoikeuksia ja näin puolestaan vähentämään köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä;

   d) tukemaan vähemmistöjä, etnisiä ryhmiä ja alkuperäiskansoja;

   e) tukemaan ihmisoikeuksien suojelemiseksi, edistämiseksi tai puolustamiseksi toimivia paikallisia, kansallisia, alueellisia tai kansainvälisiä elimiä, myös valtioista riippumattomia järjestöjä;

   f) tukemaan kidutuksen uhrien kuntoutuskeskuksia ja järjestöjä, jotka tarjoavat käytännön apua ihmisoikeusloukkausten uhreille, tai kidutuksen tai pahoinpitelyn estämiseksi antavat apua olojen parantamiseksi paikoissa, joissa ihmisiltä on riistetty vapaus;

   g) tukemaan ihmisoikeuksiin liittyvää koulutusta, kasvatusta ja valistusta;

   h) tukemaan toimia, joiden tarkoituksena on ihmisoikeuksien tarkkailu, mukaan luettuna tarkkailijoiden koulutus;

   i) edistämään yhtäläisiä mahdollisuuksia ja syrjimättömiä käytäntöjä, mukaan lukien rasismin ja muukalaisvihan vastaiset toimenpiteet;

   j) edistämään ja suojelemaan kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevassa kansainvälisessä yleissopimuksessa mainittuja perusvapauksia, erityisesti mielipiteen-, sanan- ja omantunnon vapautta sekä oikeutta käyttää omaa kieltään,

2) tukemaan demokratisoitumista ja erityisesti:

   a) edistämään ja vahvistamaan oikeusvaltioperiaatetta ja erityisesti tukemaan oikeuslaitoksen riippumattomuutta ja sen vahvistamista sekä ihmisyksilöä kunnioittavaa vankeinhoitojärjestelmää; tukemaan perustuslain ja lainsäädännön uudistuksia; tukemaan kuolemanrangaistuksen poistamista koskevia aloitteita;

([1]) EYVL C 102, 4.4.1996, s. 4.
([2]) Neuvoston asetus (ETY) N:o 2157/91 (EYVL L 201, 24.7.1991, s. 2), asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 1279/96, (EYVL L 165, 4.7.1996, s. 1).
([3]) Neuvoston asetus (ETY) N:o 3906/89 (EYVL L 375, 23.12.1989, s. 11), asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 753/96 (EYVL L 103, 26.4.1996, s. 5).
([4]) Neuvoston asetus (ETY) N:o 1763/92 (EYVL L 181, 1.7.1992, s. 5), asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston asetuksella (EY) N:o 1488/96 (EYVL L 189, 30.7.1996, s. 1).
([5]) Neuvoston asetus (EY) N:o 753/96 (EYVL L 103, 26.4.1996, s. 5).

b) edistämään vallanjakoa, erityisesti tuomio- ja lainsäädäntövallan riippumattomuutta toimeenpanovallasta, sekä tukemaan institutionaalisia uudistuksia;

c) edistämään moniarvoisuutta sekä poliittisella että kansalaisyhteiskunnan tasolla. Tätä varten on vahvistettava yhteiskunnan moniarvoisuuden varmistamiseksi tarvittavia elimiä, valtioista riippumattomat järjestöt mukaan lukien, sekä edistettävä tiedotusvälineiden riippumattomuutta ja vastuullisuutta sekä tuettava lehdistövapautta sekä ammatillista järjestäytymisvapautta ja kokoontumisvapautta;

d) edistämään hyvää hallintotapaa erityisesti tukemalla hallinnon avoimuutta sekä lahjonnan ehkäisemistä ja torjuntaa;

e) edistämään väestön osallistumista päätöksentekoprosessiin kansallisella, alueellisella ja paikallistasolla ja erityisesti edistämään miesten ja naisten yhtäläistä osallistumista kansalaisyhteiskunnan toimintaan, talouselämään ja politiikkaan;

f) tukemaan vaalien järjestämistä erityisesti tukemalla riippumattomia vaalitoimikuntia, myöntämällä materiaalista, teknistä ja oikeudellista apua vaalien valmisteluun mukaan lukien vaaliluetteloiden laatiminen, edistämällä tiettyjen ryhmien, erityisesti naisten, osallistumista vaaleihin, sekä kouluttamalla tarkkailijoita;

g) tukemaan kansallisia pyrkimyksiä siviilihallinnon ja armeijan tehtävien pitämiseksi erillään toisistaan, antamaan siviili- ja sotilashenkilöstölle tietoa ja koulutusta ihmisoikeuksien alalla,

3) tukemaan ihmisoikeuksien kunnioittamista ja demokratisoitumista edistäviä toimia, joiden tarkoituksena on estää konflikteja ja korjata niiden seurauksia läheisessä yhteistyössä tällä alalla toimivaltaisten tahojen kanssa, ja erityisesti:

a) tukemaan toimintakyvyn vahvistamista ja erityisesti paikallisten nopean varoituksen / järjestelmien luomista;

b) tukemaan toimia, joilla pyritään luomaan yhtäläiset mahdollisuudet ja poistamaan nykyisiä raja-aitoja eri ihmisryhmien väliltä;

c) tukemaan toimia, joilla helpotetaan eri ryhmäetujen rauhanomaista yhteensovittamista konfliktien ehkäisemiseksi ja maan sisäisen rauhan palauttamiseksi, mukaan lukien tuki ihmisoikeuksiin ja demokratisoitumiseen liittyville luottamusta lisääville toimille;

d) edistämään kansainvälisen humanitaarisen oikeuden noudattamista kaikkien konfliktin osapuolten toimesta;

e) tukemaan kansainvälisiä, alueellisia tai paikallisia järjestöjä, mukaan lukien valtioista riippumattomat järjestöt, joiden toiminta liittyy konfliktien ehkäisemiseen ja ratkaisemiseen sekä niiden seurausten korjaamiseen, mukaan luettuna tuki tilapäisten kansainvälisten rikostuomioistuinten ja pysyvän kansainvälisen rikostuomioistuimen perustamiselle sekä ihmisoikeusloukkausten uhreille annettava tuki ja apu.

4 artikla

Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi yhteisön tukeen voi kuulua myös seuraavien toimien rahoitus:

1) kyseessä oleville toimijoille sekä yleisölle tarkoitetut valistus-, tiedotus- ja koulutustoimet,

2) hankkeiden määrittämiseksi ja valmistelemiseksi tarvittavat toimet eli:

a) määrittämis- ja toteutettavuustutkimukset;

b) eurooppalaisten ja kolmansien maiden järjestöjen ja elinten välinen teknisen tietämyksen ja kokemusten vaihto;

c) tarjouspyynnöistä, erityisesti tarjousten arvioinnista ja hankeasiakirjojen valmistelusta aiheutuvat kustannukset;

d) yhteisön toimintaa tässä asetuksessa tarkoitetuilla aloilla koskevien yleisluontoisten selvitysten rahoittaminen,

3) sellaisten hankkeiden toteuttaminen, jotka koskevat:

a) hankkeiden toteuttamiseen tarkoitettua teknistä apua sekä ulkomaista ja paikallista henkilöstöä;

b) sellaisten tuotteiden tai tarvikkeiden ostoa ja/tai hankkimista, jotka ovat välttämättömiä toimien toteuttamiselle, asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa myös tilojen ostamista tai vuokraamista;

c) tarvittaessa sellaisia toimia, joiden tarkoituksena on korostaa toimien yhteisöön liittyvää luonnetta,

4) yhteisön toimien seuranta-, tarkastus- ja arviointitoimet,

5) toimet, joilla selitetään kyseisten maiden kansalaismielipiteelle näiden toimien tavoitteet ja tulokset sekä komissiota ja vastaanottajamaata molemminpuolisesti hyödyttävä hallinnollinen ja tekninen tuki.

II LUKU

Menettelyt avun täytäntöönpanemiseksi

5 artikla

1. Kumppaneita, jotka voivat saada rahoitustukea tämän asetuksen nojalla, ovat alueelliset ja kansainväliset järjestöt, valtioista riippumattomat järjestöt, kansallinen, alueellinen tai paikallinen julkishallinto, yhteisössä toimivat järjestöt sekä julkiset tai yksityiset laitokset ja toimijat.

2. Komissio toteuttaa yhteisön tämän asetuksen perusteella rahoittamat toimet joko 1 kohdassa tarkoitettujen kumppaneiden pyynnöstä tai omasta aloitteestaan.

6 artikla

Yhteisön tukea voivat hakea 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut kumppanit, joiden päätoimipaikka on jossakin yhteisön jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa, joka tämän asetuksen perusteella saa yhteisön tukea, tai jossain yhteisön jäsenvaltiossa, jolloin mainitussa päätoimipaikassa on tehtävä tosiasiallisesti kaikki tämän asetuksen nojalla rahoitettavia toimia koskevat päätökset. Toimipaikka voi poikkeuksellisesti sijaita myös muussa kolmannessa maassa.

7 artikla

Erityisesti seuraavat tekijät otetaan huomioon päätettäessä, voidaanko jollekin kumppanille myöntää yhteisön rahoitusta, tämän kuitenkaan vaikuttamatta 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kumppaneiden institutionaaliseen ja poliittiseen tilanteeseen:

a) kumppanin sitoumus puolustaa, kunnioittaa ja edistää ihmisoikeuksia ja kansanvallan periaatteita ilman syrjintää;

b) sen kokemus ihmisoikeuksien ja kansanvallan periaatteiden edistämisessä;

c) sen hallinnollinen ja rahoitushallinnollinen valmius;

d) sen tekniset ja logistiset valmiudet suhteessa suunniteltuun toimeen;

e) mahdollisesti aiempien, erityisesti yhteisön rahoitusta saaneiden toimien tulokset;

f) sen valmius luoda yhteistyösuhde kyseisen kolmannen maan kansalaisyhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa ja ohjata apu kansalaisyhteiskunnalle vastuussa oleville paikallisille järjestöille.

8 artikla

1. Tukea myönnetään 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuille kumppaneille ainoastaan, jos ne sitoutuvat noudattamaan komission vahvistamia myöntämistä ja täytäntöönpanoa koskevia vaatimuksia, joiden noudattamiseen ne sopimuksessa sitoutuvat.

2. Yhteisön tukea saavat hankkeet toteutetaan komission rahoituspäätöksessä määriteltyjen tavoitteiden mukaisesti.

3. Tämän asetuksen perusteella myönnettyä yhteisön rahoitusta ei tarvitse maksaa takaisin.

4. Jos tämän asetuksen perusteella toteutettavat toimet rahoitetaan yhteisön ja tukea saavien maiden välisten rahoitussopimusten perusteella, niissä on määrättävä, että yhteisö ei rahoita verojen, tullien tai muiden maksujen suorittamista.

9 artikla

1. Tarjouskilpailuihin ja markkinoille voivat samoin edellytyksin osallistua kaikki tukea saavan maan ja jäsenvaltioiden luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt. Mahdollisuus osallistua voidaan asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa ulottaa koskemaan myös muita maita.

2. Tavaratoimitusten on oltava peräisin jäsenvaltioista tai tukea saavasta maasta. Asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa ne voivat olla peräisin muista maista.

10 artikla

1. Toiminnan johdonmukaisuuden ja täydentävyyden saavuttamiseksi sekä sen mahdollisimman suuren tehokkuuden varmistamiseksi komissio voi läheisessä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa toteuttaa tarvittavat yhteensovittamistoimet.

2. Edellä 1 kohdan säännösten mukaisesti komissio joka tapauksessa rohkaisee:

a) ottamaan käyttöön yhteisön ja jäsenvaltioiden rahoittamiin toimiin tai sellaisiin toimiin, joiden rahoittamista yhteisö ja jäsenvaltio harkitsevat, liittyvien tietojen vaihtoa ja järjestelmällistä tarkastelua koskevan järjestelmän;

b) sovittamaan toimia yhteen niiden toteuttamispaikassa tukea saavissa maissa olevien komission ja jäsenvaltioiden edustajien välisissä säännöllisesti pidettävissä tiedonvaihtokokouksissa;

c) edistämään humanitaariseen apuun sovellettavaa yhtenäistä lähestymistapaa ja sisällyttämään ihmisoikeuksien suojelu humanitaariseen apuun aina, kun se on mahdollista.

III LUKU

Toimien toteuttamismenettelyt

11 artikla

Tämän asetuksen täytäntöönpanoon tarkoitettu rahoitusohje vuosiksi 1999–2004 on 150 miljoonaa euroa.

Budjettivallan käyttäjä myöntää määrärahat vuosittain rahoitusnäkymien puitteissa.

12 artikla

Komissio huolehtii tässä asetuksessa tarkoitettujen toimien ohjelmoimisesta, tutkimisesta, niistä päättämisestä sekä niiden hallinnoinnista, seurannasta ja arvioinnista voimassa olevia budjettimenettelyjä ja muita menettelyjä noudattaen. Se vahvistaa tässä asetuksessa tarkoitetun avun myöntämistä, käyttöönottoa ja täytäntöönpanoa koskevat edellytykset.

13 artikla

1. Komissio 14 artiklan 2 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen:

— tekee päätökset toimista, joihin tämän asetuksen nojalla myönnettävä rahoitus on toimen kohden yli 1 miljoonaa euroa, sekä näiden toimien muutoksista, joiden vuoksi kyseistä toimea varten aluksi sovittu määrä kasvaa yli 20 prosenttia,

— hyväksyy ohjelmat, joilla pyritään luomaan yhtenäiset puitteet tietyssä maassa tai tietyllä alueella toteutettavalle tai tiettyä aihetta koskevalle toiminnalle, silloin kun todetut tarpeet laajuutensa ja monimuotoisuutensa vuoksi todennäköisesti jatkuvat.

2. Komissio ilmoittaa 14 artiklassa tarkoitetulle komitealle rahoituspäätökset, jotka se aikoo tehdä hankkeista ja ohjelmista, joiden kustannukset ovat alle 1 miljoona euroa. Ilmoitus on annettava viimeistään viikkoa ennen päätöksen tekemistä.

14 artikla

1. Komissiota avustaa asetuksen (EY) N:o 975/1999 13 artiklassa perustettu komitea, jäljempänä ”ihmisoikeuksien ja demokratian komitea”.

2. Tapauksissa, joissa on viitattu tähän artiklaan, komission edustaja tekee komitealle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Komitea antaa lausuntonsa ehdotuksesta määräajassa, jonka puheenjohtaja voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan. Lausunto annetaan perustamissopimuksen 148 artiklan 2 kohdassa niiden päätösten edellytykseksi määrätyllä enemmistöllä, jotka neuvosto tekee komission ehdotuksesta. Komiteaan kuuluvien jäsenvaltioiden edustajien äänet painotetaan mainitussa artiklassa määrätyllä tavalla. Puheenjohtaja ei osallistu äänestykseen.

Komissio päättää suunnitelluista toimenpiteistä, jos ne ovat komitean lausunnon mukaiset.

Jos suunnitellut toimenpiteet eivät ole komitean lausunnon mukaisia tai lausuntoa ei ole annettu, komissio tekee viipymättä neuvostolle ehdotuksen tarvittavista toimenpiteistä. Neuvosto ratkaisee asian määräenemmistöllä.

Jos neuvosto ei ole ratkaissut asiaa kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun asia on tullut vireille neuvostossa, komissio tekee päätöksen ehdotetuista toimenpiteistä.

15 artikla

1. Komissio voi rahoittaa kiireellisiä toimia korkeintaan 2 miljoonalla eurolla. Kiireellisinä pidetään toimia välittömissä ja ennalta arvaamattomissa tilanteissa, jotka liittyvät demokratisoitumiskehityksen äkkinäiseen keskeytymiseen tai sellaisen poikkeuksellisen ja välittömästi uhkaavan kriisi- tai vaaratilanteen syntymiseen, joka koskee maan koko väestöä tai osaa siitä ja joka on vakava uhka yksilöiden perusoikeuksille ja perusvapauksille.

2. Jos toimet täyttävät nämä edellytykset, komissio toimii kuultuaan jäsenvaltioita mahdollisimman tehokkaalla tavalla. Jäsenvaltioilla on viisi työpäivää aikaa esittää vastalauseensa. Jos vastalauseita esitetään, 14 artiklassa tarkoitettu komitea tarkastelee kysymystä seuraavassa kokouksessaan.

3. Komissio tiedottaa 14 artiklassa tarkoitetulle komitealle sen seuraavassa kokouksessa kaikista näiden säännösten perusteella rahoitetuista kiireellisistä toimista.

16 artikla

Komitea voi tarkastella alalla annettavaan yhteisön tukeen liittyviä yleisiä tai erityisiä kysymyksiä, ja sen olisi myös edistettävä ihmisoikeuksiin ja demokratisoitumiseen liittyvien, kolmansiin maihin kohdistuvien Euroopan unionin toimien yhtenäisyyttä. Kerran vuodessa komiteassa tarkastellaan seuraavaa varainhoitovuotta koskevaa ohjelmointia tai keskustellaan tämän asetuksen nojalla tulevana vuonna toteutettavien toimien yleislinjoista.

17 artikla

1. Komissio arvioi säännöllisesti yhteisön tämän asetuksen perusteella rahoittamia toimia sen toteamiseksi, onko näiden toimien tavoitteet saavutettu, ja laatiakseen suuntaviivoja tulevien toimien tehostamiseksi. Komissio toimittaa komitealle tiivistelmän arvioinneista, joita komitea voi tarvittaessa tutkia. Arviointikertomukset ovat pyynnöstä jäsenvaltioiden käytettävissä.

2. Jäsenvaltioiden pyynnöstä komissio voi yhdessä niiden kanssa myös arvioida tässä asetuksessa tarkoitettujen yhteisöjen toimien ja ohjelmien tuloksia.

18 artikla

Kaikissa tämän asetuksen perusteella tehdyissä sopimuksissa tai rahoitussopimuksissa on erityisesti määrättävä, että komissio ja tilintarkastustuomioistuin voivat tehdä tarkastuksia itse paikalla 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen kumppanien toimipaikoissa komission voimassa olevien säännösten puitteissa vahvistamia tavanomaisia menettelyjä ja erityisesti Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen menettelyjä noudattaen.

19 artikla

1. Komissio tiedottaa jäsenvaltioille hyväksytyistä toimista ja hankkeista viimeistään kuukauden kuluttua päätöksen tekemisestä sekä ilmoittaa myönnetyt määrärahat ja toimien luonteen sekä vastaanottajamaan ja kumppanit.

2. Kunkin varainhoitovuoden päätyttyä komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuosikertomuksen, johon sisältyy tiivistelmä varainhoitovuonna rahoitetuista toimista.

Tiivistelmään sisältyy erityisesti tietoja kumppaneista, joiden kanssa 1 artiklassa tarkoitetut toimet on toteutettu.

Kertomuksessa on myös selvitys suoritetuista ulkopuolisista arvioinneista ja tarvittaessa ehdotuksia erityistoimiksi.

20 artikla

Kolmen vuoden kuluttua tämän asetuksen voimaantulosta komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle yhteisön tämän asetuksen nojalla rahoittamia toimia koskevan yleisarvion, johon voi liittyä asianmukaisia asetuksen tulevaisuutta koskevia ehdotuksia.

21 artikla

Tämä asetus tulee voimaan kolmantena päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.*

Sitä sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2004.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Luxemburgissa 29 päivänä huhtikuuta 1999.

Neuvoston puolesta

W. MÜLLER

Puheenjohtaja